

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-01-04/2013
P/13/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/110 – Zatrudnianie socjalne jako instrument działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w latach 2011-2012.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler Krzysztof Matyjasik, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 84623 z dnia 7 lutego 2013 r.
(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka kontrolowana Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu, ul. Św. St. Kostki 5, 06-300 Przasnysz.

Kierownik jednostki kontrolowanej Joanna Cieślik, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu
(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej NIK pozytywnie ocenia działania podjęte przez MOPS zmierzające do ograniczenia zdiagnozowanego i opisanego w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Przasnysza na lata 2009 – 2015” problemu zubożenia i długotrwałego bezrobocia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tym celu pozyskano środki z Unii Europejskiej, oraz utworzono Klub Integracji Społecznej (KIS lub Klub). Do uczestnictwa w zajęciach kwalifikowano osoby bezrobotne, będące w trudnej sytuacji życiowej oraz długotrwałe bezrobotne. Zajęcia były prowadzone przez specjalistów (psychologów, doradców zawodowych i informatyków).

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- Niezgłoszenia KIS do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego – co stanowi naruszenie art. 18a ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym²,
- Zawarcia umowy na usługi cateringowe z firmą która nie posiadała zezwolenia Państwowej Inspekcji Sanitarnej na prowadzenie takiej działalności,
- Niepobierania od kandydatów na uczestników KIS zaświadczeń (lub oświadczeń złożonych pod groźbą odpowiedzialności karnej) potwierdzających fakt, że nie pobierają świadczeń wyszczególnionych w art. 1 ust. 3 ustawy,
- Nieobliczenia procentowej wysokości wskaźników skuteczności działania KIS określonych we wnioskach o dofinansowanie ze środków UE – co uniemożliwiło jednoznaczne określenie osiągniętego w poszczególnych latach poziomu ich realizacji.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Realizacja zadań określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym w zakresie form aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykorzystania na te zadania publicznych środków finansowych.

Opis stanu faktycznego 1.1. KIS powołany został zarządzeniem Dyrektora MOPS nr 4/2010 z dnia 15 kwietnia 2010 r.³. Do zakończenia kontroli Dyrektor MOPS nie wywiązała się z obowiązku zgłoszenia Klubu do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego (art. 18a ust. 2 ustawy). KIS nie został wyodrębniony jako oddzielna komórka organizacyjna MOPS, lecz ustanowiony jako jedna z form pracy socjalnej na rzecz środowiska. Działalność Klubu została podporządkowana bezpośrednio dyrektorowi MOPS. Zarządzeniem nr 5/2010 r. Dyrektor MOPS wprowadziła Regulamin Klubu Integracji Społecznej. Do zadań KIS należy prowadzenie działań zmierzających do zapewnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym pomocy w uzyskaniu bezpieczeństwa socjalnego, rozumianego jako szeroko pojęta profilaktyka, aktywizacja zawodowa i pomoc w osobistym rozwoju, a w szczególności:

- reintegracja społeczna, czyli działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu,
- reintegracja zawodowa, czyli działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

KIS prowadził działania terapeutyczne, edukacyjno - pomocowe, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawno - administracyjne, socjalne, integracyjne oraz od „pomocy do samopomocy” (zajęcia warsztatowe, spotkania wspierające). Katalog grup osób kwalifikujących się do uczestnictwa w KIS ustalono zgodnie z art.1 ust. 2 ustawy. Dodatkowo ustalono, że katalog ten może zostać rozszerzony o inne osoby, w zależności od potrzeb wynikających z rozeznania środowiska lokalnego. Przyjęto, że koszty działalności KIS w ramach projektu systemowego „Aktywizacja społeczno - zawodowa szansą na usamodzielnienie” będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

(dowód: akta kontroli str. 4-27)

1.2. Powstanie KIS było konsekwencją występującego na terenie Miasta bezrobocia i konieczności udzielania przez MOPS pomocy rodzinom dotkniętym tym problemem⁴ - co skutkowało opracowaniem „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Przasnysza na lata 2009 – 2015”⁵. W części diagnostycznej Strategii problem bezrobocia określono jako lokalny problem społeczny. W części programowej Strategii, jako jeden z celów operacyjnych przyjęto „tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania”. Postanowiono powołać (m.in.) Centrum Usług Socjalnych, w ramach którego funkcjonować będą: Centrum Integracji Społecznej (CIS), Klub Integracji Społecznej i grupy samopomocowe, które prowadzić będą działania aktywizujące osoby bezrobotne. Do chwili obecnej nie powołano CIS z uwagi na brak warunków lokalowych.

(dowód: akta kontroli str. 28-35)

1.3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu realizuje projekt systemowy „Aktywizacja społeczno – zawodowa szansą na usamodzielnienie”⁶ w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”, Priorytet VII „Promocja integracji społecznej”. Podstawą realizacji projektu jest umowa ramowa zawarta 3 grudnia 2008 r. z Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych w Warszawie (MJWPU)⁷. W ramach w/w projektu realizowane są 4 zadania⁸, w tym zadanie 1 – „Aktywna integracja” – Klub Integracji

³ W Statucie MOPS przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Przasnyszu (uchwała Nr XXXIX/2w75/2006 z dnia 29 czerwca 2006 r.) nie określono szczegółowo wszystkich form organizacji pomocy społecznej (w tym KIS). W § 10 Statutu stwierdzono, że organizację wewnętrzną MOPS ustala jego dyrektor.

⁴ Według danych Powiatowego Urzędu Pracy na koniec 2010 r. w Mieście Przasnysz było 1.058 bezrobotnych, na koniec 2011 r. - 1.118, a na koniec 2012 r. - 1.156. Stopa bezrobocia na koniec poszczególnych lat wynosiła (odpow): 6%, 6% i 6,7 %

⁵ Przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Przasnyszu nr XXXI/230/2009 z dnia 19 lutego 2009 r.

⁶ Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”.

⁷ Umowa Nr UDA-POKL. 07.01.01-14-031/08-00

⁸ a ponadto: zadanie 2 – „Praca socjalna” – finansowane ze środków UE i dotacji celowej; zadanie 3 – „Zasiłki i pomoc w

Społecznej. W 2010 r. na realizację w/w zadania wydatkowano kwotę 86.486,44 zł, w 2011 r. 57.074,92 zł (66,0 % w stosunku do poprzedniego roku) a w 2012 r. 56.399,59 zł (98,8 % w stosunku do poprzedniego roku). Wynagrodzenia personelu KIS (wraz z pochodnymi) wyniosły odpowiednio: w 2010 r. 17.457,43 zł (20,2% kosztów ogółem), w 2011 r. 34.366,36 zł (60,2 % kosztów ogółem oraz 196,6 % w porównaniu z poprzednim rokiem) i w 2012 r. 31.945,72 zł (56,6 % kosztów ogółem). Główną przyczyną różnicy wydatków pomiędzy 2010 a 2011 r. była zmiana formy zatrudnienia wykładowców KIS. W 2010 r. MOPS nie zatrudniał samodzielnie trenerów do prowadzenia zajęć KIS, a wynajmował w tym celu zewnętrzną firmę szkoleniową. Koszty związane z umową zawartą z tą firmą były rozliczane jako „usługi” i nie zaliczano ich do wynagrodzeń. W celu obniżenia kosztów, jak również poprawy komunikacji z trenerami od 2011 roku, MOPS zatrudniał wszystkich trenerów na podstawie umowy zlecenia.

Środki z UE stanowiły w 2010 r. 95,0 % wydatków (82.137,95 zł), w 2011 r. 95,5 % (54.518,20 zł), a w 2012 r. 95,0 % (53.563,86 zł). W okresie kontrolowanym w ramach w/w projektu nie realizowano inwestycji. Wszystkie wydatki zostały pozytywnie zweryfikowane przez MJWPU (nie stwierdzono wydatków niekwalifikowalnych).

(dowód: akta kontroli str. 36-107)

1.4. W latach 2011-2012 przy realizacji projektu systemowego „Aktywizacja społeczno - zawodowa szansą na usamodzielnienie”⁹ (w ramach którego prowadzony jest KIS) zatrudnionych było 13 osób (72,3 % w porównaniu z 2010 r.¹⁰), w tym 6 pracowników MOPS oraz 7 osób¹¹ na podstawie umów zlecenia. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że przy realizacji projektu zatrudnionych było wprawdzie 13 osób, ale 6 spośród nich było pracownikami MOPS i musieli również wykonywać powierzone im w tym zakresie obowiązki służbowe. W opinii Dyrektora, liczba pracowników zatrudnionych przy realizacji projektu była wystarczająca i pozwoliła na realizację zaplanowanych zadań.

Do obsługi zajęć i prowadzenia działalności KIS korzystano również z usług firm zewnętrznych (2 w 2011 r. i 2 w 2012 r.). Usługi te polegały na: dostarczaniu cateringu (obiadów) dla uczestników zajęć oraz na organizacji wycieczek krajoznawczych. Jednostkowa wartość umów zawartych na w/w usługi nie przekraczała równowartości 14.000 euro i dlatego nie miały do nich zastosowania przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹². Ustalono, że w jednym przypadku Dyrektor MOPS zawarła umowę¹³ z firmą na dostawę gotowych posiłków na zajęcia KIS, która nie dostarczyła decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o zatwierdzeniu obiektu w zakresie produkcji posiłków oraz prowadzenia żywienia w formie cateringowej.

(dowód: akta kontroli str. 108-155)

1.5. W okresie kontrolowanym rekrutację do KIS przeprowadzono dwukrotnie. W wyniku rekrutacji dokonanej w czerwcu 2011 r. do KIS przyjęto 12 uczestników, natomiast w wyniku rekrutacji przeprowadzonej w maju 2012 r. – 13. Dokonując rekrutacji brano pod uwagę diagnozy lokalnej sytuacji społecznej w grupach osób, które zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym, mogą korzystać z usług reintegracji społecznej i zawodowej, a także gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych. Stwierdzono, że MOPS przed ogłoszeniem rekrutacji nie opracowywał diagnozy sytuacji społecznej dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy, ponieważ – jak wyjaśniła Dyrektor MOPS *działalność KIS Przasnysz ukierunkowana jest przede wszystkim na wzbudzenie lub zwiększenie motywacji bezrobotnych do podjęcia pracy*. Ustalono również, że od uczestników nie pobierano zaświadczeń (lub oświadczeń pod groźbą odpowiedzialności karnej) potwierdzających fakt, że kandydat na uczestnika KIS nie pobiera świadczeń wyszczególnionych w art.1 ust. 3 ustawy.¹⁴

W efekcie w/w rekrutacji, spośród 25 dotychczasowych uczestników KIS, 4 z nich zakwalifikowano z powodu inwalidztwa (2 - 2011 r. i 2 – 2012 r.), 16 z powodu długotrwałego bezrobocia¹⁵ i 5 uczestników z powodu

naturze” (zasiłki celowe) finansowane ze środków budżetu miasta; zadanie 4 (5) – „Zarządzanie projektem” – finansowane ze środków UE i dotacji celowej; koszty pośrednie - finansowane ze środków UE i dotacji celowej.

⁹ Umowa ramowa w ramach programu operacyjnego kapitał ludzki z dnia 3 grudnia 2008 r.

¹⁰ W 2010 r. przy realizacji projektu zatrudniano 18 osób, ze względu na fakt iż zajęcia prowadzone były w dwóch grupach.

¹¹ Trener umiejętności społecznych; psycholog; doradca zawodowy; pedagog – trener treningu budżetowego; informatyk; prawnik; opiekun merytoryczny projektu i KIS przeprowadzający rekrutację do KIS.

¹² Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹³ Umowa nr 3/KL/12 z dnia 6 czerwca 2012 r.

¹⁴ Ustawy o zatrudnieniu socjalnym nie stosuje się do osób posiadających prawo do: zasiłku dla bezrobotnych; zasiłku przedemerytalnego; świadczenia przedemerytalnego; renty strukturalnej; renty z tytułu niezdolności do pracy; emerytury lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

¹⁵ W tym 2 osoby po zakończeniu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego

bezrobocia oraz trudnej sytuacji życiowej (2 – 2011 i 3 – 2012 r.). Z każdym z uczestników podpisano kontrakty socjalne. Potrzeby uczestników KIS diagnozowane były na etapie rekrutacji. Zarówno pracownicy socjalni prowadzący, jak również osoba prowadząca rekrutację – pracownik naukowy Szkoły Głównej Handlowej określali motywację do udziału w projekcie oraz profil wsparcia jego uczestników. Indywidualizacja zajęć dla uczestników KIS znajdowała odzwierciedlenie głównie w częstotliwości indywidualnych zajęć z psychologiem i doradcą zawodowym. Poziom kursów komputerowych był również dostosowywany do zindywidualizowanych umiejętności i potrzeb uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 156-158)

1.6. Przeprowadzane w latach 2011 – 2012 zajęcia KIS obejmowały:

- 1) kursy podnoszące ogólne kwalifikacje (np. obsługa komputera),
- 2) uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych,
- 3) uczestnictwo w grupach samopomocowych oraz grupach wsparcia,
- 4) indywidualne konsultacje z psychologiem lub terapeutą,
- 5) porady prawne,
- 6) zajęcia z zakresu prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej lub spółdzielni socjalnej,
- 7) nauka sposobu poszukiwania pracy (np. pisanie CV, komunikacja interpersonalna),
- 8) inne działania z zakresu reintegracji społecznej.

Zajęcia (pkt 1 – 5) prowadzone przez psychologów i terapeutów były ukierunkowane na integrację społeczną, wypracowanie motywacji do podjęcia pracy i zmiany postawy życiowej uczestników KIS. Zajęcia z doradcą zawodowym (pkt 6 – 7) dotyczyły m.in.: psychologicznych skutków bezrobocia, analizy motywacji uczestników KIS do podjęcia pracy, różnych sposobów i źródeł poszukiwania pracy, sporządzania CV, sposobu autoprezentacji w rozmowie w sprawie pracy, prawa pracy, rodzajów umów o pracę, przedsiębiorczości, podstaw prowadzenia własnej działalności gospodarczej, sposobów pozyskiwania funduszy unijnych oraz problematyki zakładania i funkcjonowania spółdzielni socjalnych.

Na zakończenie szkoleń prowadzący zajęcia sporządzali raporty z zajęć, które stanowiły podstawę wypłaty ich wynagrodzenia, w ramach zawartych umów zlecenia.

W 2011 r. w zajęciach uczestniczyło 12 osób, a w 2012 r. – 13. Certyfikaty uczestnictwa w zajęciach KIS otrzymało 24 absolwentów. Zajęcia w KIS w roku 2012 zakończyły się w miesiącu grudniu. Kolejna edycja zajęć w KIS w 2013 r. rozpocznie się rekrutacją uczestników w kwietniu 2013 roku.

(dowód: akta kontroli str. 159-167)

1.7. Zajęcia organizowane przez KIS nie obejmowały szkoleń zawodowych (podniesienie kwalifikacji, przekwalifikowanie). MOPS w ramach KIS nie kierował również uczestników w/w zajęć na praktyki i staże zawodowe, do wykonywania prac społecznie użytecznych oraz robót publicznych, ponieważ – jak wyjaśniła Dyrektor MOPS *działalność KIS ma przede wszystkim na celu wypracowanie motywacji do podjęcia pracy i wzmocnienie uczestników KIS w dokonaniu zmiany postawy życiowej oraz nabycia społecznych umiejętności.*

(dowód: akta kontroli str. 165-168 I 173-175)

1.8. Ustalono, że wszyscy dotychczasowi absolwenci KIS Przasnysz (24) zrealizowali w całości kontrakty socjalne (art. 18 ust. 4 ustawy). MOPS nie opracował procedur monitorowania dalszych ich losów, tym niemniej jak wyjaśniła Dyrektor MOPS *monitoring losów absolwentów jest realizowany za pomocą osobistych kontaktów i spotkań grupy samopomocowej. Ponadto pracownicy MOPS raz na pół roku telefonują do tych osób pytając, czy ew. znaleźli zatrudnienie. Powyższe czynności nie są dokumentowane.* Według informacji MOPS, po zakończeniu zajęć KIS 4 absolwentów usamodzielnili się ekonomicznie i 4 podjęło dalszą naukę. MOPS nie posiada ani dokumentacji, ani informacji o losach pozostałych absolwentów KIS.

(dowód: akta kontroli str. 164-167, 169-175 I 185-186)

Na mocy Porozumienia zawartego w dniu 21.05.2009 r.¹⁶, MOPS każdorazowo po zakończeniu zajęć kierował do PUP pismo¹⁷, w którym zamieszczano wykaz absolwentów KIS oraz przeprowadzonych z nimi

¹⁶ Porozumienie zawarte pomiędzy MOPS w Przasnyszu i Powiatowym Urzędem Pracy z Przasnyszu

¹⁷ Pisma z dnia 17.01.2012 r. i 30.01.2013 r.

zajęć. Zgodnie z § 13 Porozumienia w okresie do 6 – m-cy od zakończenia realizacji kontraktu socjalnego PUP powinien przedstawić absolwentom KIS propozycje zatrudnienia lub dodatkowych szkoleń. PUP pismem z dnia 15.06.2012 r. poinformował MOPS, że trzech absolwentów KIS z 2011 r. zostało wykreślonych z listy bezrobotnych z powodu: znalezienia pracy (1 osoba), zatrudnienia przy robotach publicznych (1 osoba) i z powodu otrzymania zasiłku stałego z pomocy społecznej (1 osoba). Dla pozostałych absolwentów KIS zorganizowano poradę grupową „Planowanie kariery zawodowej, analiza mocnych i słabych stron”. W piśmie PUP nie zawarto informacji o propozycjach pracy dla pozostałych absolwentów.

(dowód: akta kontroli str. 187-192)

MOPS pomagał również absolwentom KIS w zorganizowaniu spółdzielni socjalnej. W styczniu i lutym 2013 r. przeprowadzono 5 spotkań grupy samopomocowej projektu „Aktywizacja społeczno zawodowa szansą na usamodzielnienie”, na których omawiano różne koncepcje założenia takiej spółdzielni.

(dowód: akta kontroli str. 186 I 193)

Ustalone W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor MOPS nie wywiązała się z obowiązku zgłoszenia KIS Przasnysz do rejestru Wojewody Mazowieckiego stosownie do art. 18a ust. 2 ustawy. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że: *KIS nie został zgłoszony do rejestru wojewody. Nie wyszukałam w programie prawniczym rozporządzenia, o którym mowa w art. 18a ust.3 ustawy o zatrudnieniu socjalnym normującego zasady zgłaszania Klubów Integracji Społecznej do rejestru prowadzonego przez wojewodę. W chwili obecnej niezwłocznie dokonam zgłoszenia KIS Przasnysz do rejestru Wojewody Mazowieckiego.*

(dowód: akta kontroli str. 28)

2. Analiza zawartych umów do obsługi zajęć i prowadzenia działalności KIS¹⁸ wykazała, że Dyrektor MOPS zawarła umowę¹⁹ na dostawę gotowych posiłków na zajęcia KIS z firmą, która to firma nie dostarczyła decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o zatwierdzeniu obiektu w zakresie produkcji posiłków oraz prowadzenia żywienia w formie cateringowej. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że: *Koordinator projektu przeprowadzający postępowanie nie zwrócił uwagi, iż w dokumencie z Państwowej Inspekcji Sanitarnej dostarczonym przez „Hotel Restaurację Milenium” brakuje informacji o produkcji posiłków i prowadzenia żywienia w formie cateringowej. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że podpisując dokumenty nie przeprowadziłam ich szczegółowej analizy. Nie potrafię aktualnie wyjaśnić przyczyn niedostarczenia wymaganej zgody na prowadzenie działalności cateringowej przez firmę Milenium.*

(dowód: akta kontroli str. 121-155)

3. Od kandydatów na uczestników KIS nie pobierano zaświadczeń (lub oświadczeń pod groźbą odpowiedzialności karnej) potwierdzających fakt, że kandydat nie pobiera świadczeń wyszczególnionych w art.1 ust. 3 ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że: *informacje o pobieraniu zasiłku dla bezrobotnych były zawarte w zaświadczeniach PUP. Informacje o pozostałych świadczeniach były potwierdzane przez pracowników w wywiadach środowiskowych na podstawie wywiadów z kandydatami do KIS. Informacje te kandydaci przekazywali bez poinformowania ich o groźbie odpowiedzialności karnej za ich wiarygodność.*

(dowód: akta kontroli str. 173-175)

4. Nie opracowano procedur dokumentowania działań związanych z monitoringiem usamodzielniania się ekonomicznego absolwentów KIS. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że: *dokumentowane są wywiady środowiskowe, pozostałe źródła informacji nie były do tej pory dokumentowane – uwagę uważam za słuszną i zobowiązę od tej chwili pracowników do sporządzania notatek służbowych z w/w czynności.*

(dowód: akta kontroli str. 173-175)

¹⁸ M.in. w świetle postanowień Zarządzenia Dyrektora MOPS z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie „wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej 14.000 euro”

¹⁹ Umowa nr 3/KL/12 z dnia 6 czerwca 2012 r.

Skuteczność działań podejmowanych w celu przygotowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do samodzielnego świadczenia pracy na otwartym rynku.

Opis stanu faktycznego 2.1. Z informacji MOPS wynika, że wymiernym efektem działań KIS jest podjęcie dalszej nauki przez 4 absolwentów (16,7 %), oraz usamodzielnienie się ekonomiczne 4 z nich (16,7 %).
(dowód: akta kontroli str. 194-196)

Według informacji Powiatowego Urzędu Pracy (PUP), na dzień 27.02.2013 r. spośród 24 dotychczasowych absolwentów KIS - 14 w dalszym ciągu jest zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne (wszyscy bez prawa do zasiłku), 3 osoby są zarejestrowane jako poszukujące pracy, natomiast 7 absolwentów (28,0 %) zostało wykreślonych z rejestru PUP.

(dowód: akta kontroli str. 209)

2.2. Do oceny skuteczności/efektywności działania KIS przyjęto wskaźniki wynikające z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki²⁰, które w zakresie liczby absolwentów KIS i wykonania kontraktów socjalnych zostały zrealizowane w 2011 r. – w 100%, a w 2012 r. – w 92,3 %, oraz wskaźniki ujęte przez MOPS we wnioskach o dofinansowanie ze środków UE projektu „Aktywizacja społeczno – zawodowa szansą na usamodzielnienie” (w ramach którego działa KIS). Ustalono, że wskaźniki merytoryczne (5) związane z ilością i tematyką prowadzonych zajęć zostały w pełni osiągnięte, natomiast poziom określonych procentowo wskaźników „miękkich”²¹ (min. 60 %) nie został obliczony w materiałach sprawozdawczych MOPS. Dokonana przez kontrolera analiza pytań i odpowiedzi udzielonych przez uczestników KIS na zakończenie zajęć wykazała, że wskaźniki te osiągnęły poziom od 72 do 100 %.

(dowód: akta kontroli str. 197-200 i 207-208)

2.3. We wnioskach o dofinansowanie z UE projektu „Aktywizacja społeczno – zawodowa szansą na usamodzielnienie”, MOPS Przasnysz określił wydatki jednostkowe na uczestnika w 2011 r. w wysokości 6.000,00 zł, a w 2012 r. w kwocie 4.700,00 zł. Ustalenia kontroli wykazały, że w 2011 r. wydatki KIS w przeliczeniu na 1 absolwenta wyniosły 4.756,24 zł²², natomiast w 2012 r. 4.699,96 zł²³, a w przeliczeniu na osoby, które usamodzielniały się ekonomicznie (4 absolwentów z 2011 r.) - 14.268,73 zł. Spośród 12 absolwentów KIS w 2012 r. żaden nie zdołał usamodzielnic się ekonomicznie.

(dowód: akta kontroli str. 67-107 i 194-195)

Ustalone nieprawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W dokumentacji sprawozdawczej z działalności KIS nie dokonano obliczenia procentowej wysokości tzw. wskaźników „miękkich” określonych we wnioskach o dofinansowanie ze środków UE – co uniemożliwiło jednoznaczne wskazanie osiągniętego w poszczególnych latach poziomu tych wskaźników.

Dyrektor MOPS wyjaśniła, że: *określone we wniosku o dofinansowanie projektu „Aktywizacja społeczno – zawodowa szansą na usamodzielnienie” „miękkie” wskaźniki efektywności, nie zostały wprowadzone jednoznacznie wyszczególnione i ocenione w w/w raportach, tym niemniej można je ocenić w oparciu o analizę pytań i odpowiedzi udzielonych przez uczestników KIS na zakończenie zajęć. Biorąc pod uwagę spostrzeżenia kontroli NIK w w/w zakresie, w następnych raportach ewaluacyjnych zostaną*

²⁰ Zapisane w dokumencie „Podręcznik wskaźników Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013”. Wskaźniki dla Priorytetu VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1 (str.96),

²¹ Wskaźniki te dotyczyły zakładanego poziomu: nabycia bądź zwiększenie umiejętności społecznych; przełamania niechęci do pracy i poczucia bezradności; zwiększenia zaufania we własne możliwości; zwiększenia obowiązkowości i punktualności oraz zwiększenia umiejętności radzenia sobie ze stresem i przewidywania trudności życiowych.

²² 12 absolwentów, wydatki ogółem 57.074, 92 zł

²³ 12 absolwentów, wydatki ogółem 56.399,59 zł

wyszczególnione i ocenione efekty działalności KIS, w odniesieniu do przyjętych we wniosku o dofinansowanie projektu tzw. „miękkich” wskaźników efektywności
(dowód: akta kontroli str. 197-200)

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność MOPS w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁴, wnosi o:

1. zgłoszenie KIS do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego,
2. pobieranie od kandydatów na uczestnika KIS zaświadczeń (lub oświadczeń pod groźbą odpowiedzialności karnej), że nie posiadają oni uprawnień do świadczeń wyszczególnionych w art.1 ust. 3 ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
3. dokumentowanie działań związanych z monitoringiem losów absolwentów KIS, w celu zwiększenia efektywności udzielanej im pomocy w znalezieniu zatrudnienia,
4. podawanie w dokumentacji sprawozdawczej z działalności KIS, faktycznie osiągniętej wysokości wszystkich wskaźników efektywności ujętych we wnioskach o płatność ze środków UE.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Krzysztof Matyjasiak
główny specjalista k.p.

Dyrektor
Mieczysław Kosmański

²⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

.....
podpis

.....
podpis